

SARS yi endla switirhwana swo secha na ntekelo eka tisekithara to hambanahambana

Tshwane, 7 Dzivamisoko 2022 - Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga (SARS) hi ku tirhisa Xiyenge xa yona xa Ntlawa wa Vugevenga bya Xibalo na Vugevenga bya Khasitomo, yi endlile mikambelo ku katsa na switirhwana swo secha na ntekelo eka tienthithi ta le ka sekithara ya tibangi, sekithara ya fole na tisigarete, tiindasitiri ta byalwa, nsuku na swiambalo eKwazulu-Natala, Western Cape na Gauteng.

Miako leyi kamberaweke no sechiwa yi katsa tindhawu ta vutshamo ta vahakelaxibalo van'wana na vatirhi va indasitiri ya nsuku na va le bangi. Switirhwana swi yelana na mindzavisiso yo anama na tioditi eka mikhuluko ya swa timali leyi nga riki enawini na vuxavisi lebyi nga ri ki enawini eka nsuku, byalwa, swiambalo, tisigarete na swihumelerisiwa swa fole.

Xikongomelo xa minghenelelo leyi xi hi kambirhi: xo sungula, va pfuneta SARS hi tiphurosese ta ntiyisiso eka vulandzelelanawu bya xibalo no boxa vuxokoxoko lebyi nga ta seketeka tioditi teto. Xa vumbirhi, SARS yi nga seketela vumbhoni bya yona lebyi yi nga na byona sweswi eka misengo leyi nga va ka kona ya vugevenga.

Minghenelelo leyi yi sunguriwile endzhaku ka swirhalanganyi leswi nga boxiwa eka mitiviso ya khasitomo na mitlheriso ya xibalo leswi yelanaka na tienthithi teto ku katsa na switatimende swa le bangi leswi ku nga tiseketeriwaka hi swona.

Eka yin'we ya tienthithi leti a ku kongomisiwe eka tona, SARS yi kumile xileriso xo secha na ntekelo eka miako wa Bullion Star (Pty) Ltd hi Musumbhunuko ti 28 Nyenyankulu 2021 eKhotokulu ya North Gauteng. Bullion Star yi basisa nsuku naswona yi na switirhisiwa swo cinca swicelwa swi va xihumelerisiwa xa nkoka wa le henhla, lexi nga xavisiwaka laha kaya kumbe ku rhumeriwa ematikweni mambe. Bullion Star i murhumeri wa tinhundzu ematikwenimambe loyi a tsarisiweke.

Eka ku hambanisa eka mitlheriso ya khale ya Bullion Star leyi rhumeriweke eka SARS, ntlheriso wa VAT lowu rhumeriweke eka nkarhi wa 2022/02 lowu kombiseke xikoxo xa vuyiselo wa ntsengo wa R13.8 million. Ku nga si fika makumu ma Sunguti 2022, Bullion Star a yi rhumelanga tinhundzu swi nyawula ematikweni mambe, kambe hi Nyenyenyana 2022, Bullion Star yi rhumerile nsuku lowu nga basangiki hi ku hetiseka lowu tlulaka R126 million.

Hambano lowu nga henhla wu endlile leswaku Bullion Star yi hlawuleriwa oditi ya timhaka ta yona ta xibalo naswona xileriso xo secha xi tirhisiwile ku kota ku kuma vuxokoxoko mayelana na tinhundzu leti xavisaweke no rhumeriwa ematikweni mambe hi Bullion Star.

Xileriso xo secha xi tirhisiwile eka tindhawu tinharhu. Hambiswiritano, Bullion Star yi alerile SARS mfikelelo eka miako ya yona ya bindzu na le ka mimovha eka miako ya yona. Thepi ya vhidiyo ya vuhlayiseki yi kombisile leswaku tinhundzu ti susiwile eka miako ya bindzu no vekiwa eka mimovha leyi nga emiakwini ya yona, loko SARS yi nga se kuma mfikelelo eka nhundzu. Hi ku ya hi nxungeto wa leswaku tinhundzu leti ti nga va ta nkoka eka ndzavisiso wa SARS, hi mpfuneto wa Vukorhokeri bya Maphorisa bya Afrika-Dzonga na Vulawuri bya Ndzavisiso wa Vugevenga bya Xirhangana (Hawks), SARS yi tekile vumbhoni lebyi faneleke ku suka emimovheni.

Hi ndlela yo fana, vatshami va ndhawu ya vutshamo ya Bullion Star na mulawuri va alerile SARS mfikelelo eka ndhawu ya vutshamo no nyika SARS switirhisiwa swa xilekitironiki. Miako na tiqingho leswi a ku tshembhiwa ku va swi ri na vuxokoxoko bya nkoka eka ndzavisiso. SARS yi komberile mpfuneto wa SAPS ku kuma mfikelelo eka miako no teka tinhundzu eka miako.

SARS yi hlohlotella vahakelaxibalo na vaxavisi ku tiyisisa leswaku swiboho swa vona swa xibalo na khasitomo swi engeteriwile leswintshwa no va eka vulandzelelanawu na milawu ya xibalo na khasitomo. Ku engetelela, SARS yi tsakela ku khensa SAPS na DPCI ku va yi tirhile endzeni ka endlelo hinkwaro ra mfumo eku tiyisiseni leswaku minghenelelo leyi yi tirhisiwile hi ku hetiseka.

Khomixinara wa SARS, Ttn Edward Kieswetter, u tiyisisile vutinyiketeri bya mfumo na mfumo hi ku anama ku lwa na vuxavisi lebyi nga riki enawini na migingiriko ya ikhonomi ya vugevenga. U vurile, "Vanhu valavo lava sikisaka hi vomu na hi sisiteme leswi kolotiwaka nkwama hi ku tirhisa migingiriko ya vukungundzwana na ya nkavulandzelelanawu, va ta hlamuriwa no tirhaniwa na vona hi maendlelo ma nawu. Muxaka lowu wa mukhuva wu ta endliwa wu tika no durha."

Mayelana na vuxokoxoko byo tala, u komberiwa ku tihlanganise na SarsMedia@sars.gov.za